№ 32 სუეშაბათი, 25 დეკემბერი 1908 წ. № 32

დროება

ეროვნულ-დემოკრატიული საპოლიტიკო და საليტერატურო გაზეთი

„დროება“ ერთის წლიან ღირს 7 მან., ნახევარი წლიან—4 მან. 50 კაპ., ერთის თვიან—90 კაპ., გარეთის ეკლესიებსა ყოველ თვის პირველი რიცხვებში.

განცხადებენ: ფასი: ჩვეულებრივი ტაბლიანში პირველ ფურცლებზე ბეტონი ღირს 15 კაპ.; უკანასკნელზე—10 კაპ., სამგზავრიანო განცხადების დაბეჭდვა პირველ ვერცხლზე თითოეული ხაზიდან 4 საათამდე ღირს 3 მან., ოთხი საათის შემდეგ მეტი ფასიანი.

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიიღება „დროების“ რედაქციაში და კანტორაში ყოველ დღე ნაშუადღევის 3 საათამდე.

ხელმოწერილი წერილები არ დაბეჭდება. დაუბეჭდავ მეორე წერილებს და ავტორებს ინახავენ ერთის თვეში ამ დროის გასვლის შემდეგ ფოსტა ან ფასი ჩვენ ვერ ვუხდიდ ან ფასიანებში, ბარიგიდ მოთავსებულ ნაშუადღევის 3 საათამდე.

ადრესის გამოცვლა ტფილისიდან ტფილისს გარეთ ღირს 1 მან., ხოლო ახლიდან 40 კაპ.

რედაქციის ადრესი: ტფილისი დიდი ვანქის ქუჩა, № 12.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, редакція газ. „ДРОЕБА“.

ცხელი ნომერი ყველგან ერთი შაური.

ამ ნომერში რვა გვერდია

ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ ᲬᲔᲚᲘᲡ-ᲛᲘᲬᲔᲠᲐ 1909 ᲬᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ

1909 წელს გაზეთი გამოვა ისევე პროგრამით, როგორთაც მდგომარე წელს გამოდიოდა. მომავალ წელს ეგზეთ ეფეფრესებელი იქნება შინაარსით.

ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔᲠᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲡᲐ ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ 1909 ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ

ᲡᲘᲠᲐᲗᲔᲑᲘᲐᲜᲘ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲐ

დამატება ბანაო ეკონომი ერთისეულ —ეკონომიათ.

მომავალ წელსვე ეგზეთში დაიბეჭდება „ტფილისის ხაკეკრეტის ფეიერეფი. ფეიერეფი ეგზეთ ფაკეკეთილის ეფეფრეფ ეფეფრეფ ეფეფრეფ.

გაზეთის ფასი დამატებანაა: ტფილი როგორც ქალაქში ისე ქალაქ გარეთ ღირს 8 მან. 50 კ., ნახევარი ტფილი—5 მან. 10 კაპ., ერთი თვეთ—1 მან.

ᲪᲮᲔᲚᲘ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘ ᲧᲕᲔᲚᲒᲐᲜ ᲔᲠᲗᲘ ᲨᲐᲣᲠᲘ

დამატებანი ნომერი (ᲥᲐᲠᲘᲜᲘ) 7 ᲙᲐᲞᲘᲙᲘ

გაზეთის გამოწერა შეიძლება ამ ნომერ ფეიერეფიან ეზეთ ეფეფრეფ ეფეფრეფ ეფეფრეფ

ამ დღეებში ვეკ ზუბერის ეიბიდან სვეკანტროლიში გადაყვანის დროს ქალ. ტ.ერ.ბერ. ... ... **მეორე სახელმწ. სათათბ. ... ...**

არჩილ ლევანის ძე ჯაფარიძის

მეფეთა და შუბალები ... ...

ერ დდებული მეფე

!—მოუგეს ასის თავებმა.

— მაშ რაც ოყოთ. თქვენ თქვენ ხელეგეთოგის შესაფერი დარგები მიეკითხ. ზზეერი ჯაშეში უკვე გავეზიენე. როცა ის ნიშანს მოგვცეს, მაშინ თქვენ იცით!

აი, გინმა საყვირის ხმა. ერთი წამიც და ბეთლემის უსწორ-მასწორო ტყეები გრძელი ტარიან შუბებით შეიარაღებულ ჯარის-კაცებით გაივსო. მეჩინადნენებმა კვარებს მოუკიდეს და გზას იმით ინათებდნენ. ასტაყდა გულის ზემხარავი ნოელ-კიკილი ქალებისა. მამაკაცებიც არა ნაკლებ ხმაურობდნენ. გამგელებული ჯარის კაცები იჭრებოდნენ სახლებში, ეძებდნენ ბავშვებს, თუ უპოვნენდნენ დედებს უბოდიშოდ სტაცებდნენ ხელიდან, თავს სჭრიდნენ. თავს პარკში იდებდნენ, ლეშს იქვე აგდებდნენ და სხვაგან გაბობოდნენ. მთის ფოლადის შუბის წვერი მოურიდებლად სინჯავდა სახლის ყოველ კუნჭულს, ანგრევდა და ამტვრევდა, რაც მოხვდებოდა. ბევრი ძვინაც სპერო არ იყო. მოულოდნელი ალიაქოთით ძილ-გატეხილი ბავშვები საშინლად ტირიდნენ და თავიანთ ანგსებობას ადვილად აკარგვინენ ჯარის-კაცებს.

ქალაქის შუა გულში მოთავსებულ იყო ოსია, ჯაშეში უსტაბაში და თადარიგს იძლეოდა.

— რაო? კარს არ აღებენო? ხომ არ მეხუტრები! რა დროს ბოდნია! შემატერიეთ კარები! შემატერიეთ მეთეი! რას ჰქვიან შემატერიეთ, ერთ წამს თუ ვინმე გაგიძალიანდეთ, სახლს ცეტხლი მიეცით! აბა, დატრიალდით. გთხენებამდის სულ უნდა მოვრჩეთ. დღის სინათლეზე აქ ერთი ჯარის-კაციც არ უნდა იხილოს. თავები აქვე უნდა დათვალოს და მერე გადაიყაროს. მაშ ჩქარა, ყვიროდა ოსია ჯაშეშეთ-უსტაბაში.

წვიელ-კიკილი ცამდე ადიოდა. ზოგი ქალი სასაკვდილ-სასაკოცხლო წინაალმდგომას უშვებდა ჯარის კაცსა და შვილთან ერთად მჭრელი შუბით განგაშირული გმრიელად მიწაზე ეცემოდა. ზოგი ქუჩაზე შეწოლილი, პერანგის ამარა სიცილ-ხარხარით გარბოდა. ზოგი სასოწარკვეთილის სახით თვალებს ზევით აპყრობილი, ესესენ ხელს იშვერდა და შვილას იქოდნენ ითხოვდა. მაგრამ ამაო იყო ყოველი. უბედური ბეთლემი გიენურა მიწასაც და ცასაც. წვიელ-კიკილი და ცეცხლის ალი თანდათან მატულობდა, ვარსკვლავები კი ჩვეულებრივ უდარდელად ციმციმებდნენ.

— ბატონო, უსტაბაშო! ცხრამეტი თავი მაქვს, არ იქნა მეოცე კაი ვიშოვნე,—წუწახრებით მოახსენა ერთმა ჯარის-კაცმა.

— ეტადე, როგორმე იშოვნო, ისე ასის თაობას ვერ მიიღებ.

— დასწყვეტო ღმერთმა... ღმერთო! ერთი თავი, კიდევ ერთი და ასის თავი შეეიენნენ!—ბუტაუტობდა ჯარის-კაცი და შუბ მოეკრებული კიდევ ერთ უმანკო მსხეერპლს ეძებდა.

— ეს მეეძვსე, ეს მეეძვსე ბატონო ოსია!—ალტაკენთან იძახდა მეორე ჯარის-კაცი.

— სამოც დრაკონს მიიღებ!

— ღმერთო, სამსოც რომ მიუმატებდე, ას დრაკონს მომეკემენ. ამბობდა ჯარის-კაცი და ისიც სამოგრის-კენ გარბოდა.

— რომ მოვკვდე არა სჯობიან? ეს რა მოგიედა ბატონო უსტაბაშო!—მოახსენა მაღალ-მაღალმა ჯარის-კაცმა და ცარიელი პარკუნ მიუთითა.

— ეს მართალი რა დაგმარნია? ჰა, ზორობაბელ შენა? ამას არ მოგველოდი.

— დამმართნია, რომელია, ბარემ მომკლას ვინმემ, ის მარჩენენია... ეშმაკს ავედევნე, ვიღაც თვ მოძალებულს და ხელ ცარიელი კი დავრჩი.—სულის ძლივ მობრუნებით ამბობდა ჯარის-კაცი.

— ეშმაკსო? როგორ თუ აკდევნე?

— ეჰ, ნტოვ ყელი გამომპარა ვინმემ! მე ელანა ასის თავის რაზმში ვერიე. ჩვენი რაზმი პირველად აღმოსელეთისაკენ დაეკა ქალაქს. მე განაპირა სახლის საიერპნოდ მოვ ვემზდე. საუბედურად, რაღაც მაგარს, არ ვიცი ქვა იყო თუ ბელტი, ფეხი წავკარ და წავიფორხილე. ამ დროს ყიღამაკ ქ.ოვეი გვერდით გამიქროლა. მე ერთ წუთს ვინმე ჩვენგანი მეგონა და ბევრი ყურადღება არ მივაქციე, მაგრამ როცა ბავშვის ტირილი შემომესმა, მივხედი, თუ რაში იყო საქმე და დაუძახე ბიჭებს. სამი კაცი გამოვეკიდეთ. ჩვენ წინ თავგანწირავთ ბრძოლა ვიღაც ახალგაზრდა ახოვანი დედაკაცი და თან გულში ჩახუტულ მტირალ ბავშვს ეფერებოდა: ჩემი შვილო, ჩემო ნუგეშო, ჩემო პაწია, ეს რა რისხვა მოგვევლინა, შენ თავს ესიკვდილოდ არავის არ დავანებებო ..

— მერე ვერ დაიჭირეთ?

— უბედურებაც მაგაშია და! აბრაშა კეტრონის გიდელი იქვე ახლო ადგილ ფაკეტაკა და მგონი ცალი ფეხი კიდეც დაიშავა. მე და თარა გაალაფდენა ორი უტეკენი ვსდეთ, მაგრამ შუბის სიახლოვეს ვერ დავეწიეთ. მიიბოდა კი არა, მიფრანავდა ის ოჯახ-ქორი. თარაც დაიღალა და იქვე ჩაჯდა. მე კიდევ ვსდეე, ერთი ტუტკენი და მეტი ვერ შეესძელ. რკინის ჩაჩქანით ტანზედ, ჩაფხუტით თავზედ, შუბი ხელში, მახვილით წელზე სამი უტეკენი მინც გავრანნე. მეც იქვე ჩავეკეკ და მთელი საათი სული ძლივს მოვიბრუნე. ისე მოვიძანეკი, რომ იქვე გავთავდებოდი, მეგონა. დედა-კაცი კი ბავშვისაგდ გამეტკა და ხელ-ცარიელი კი დავრჩი. თუ ასის თაობას არა, ათ თორმეტ თავს მინ�მოვიგრავებდი. ჩემი მკლავის იმედი კი მაქვს. ღმერთო, მომკალი, ეს რა მომიგიდა! — მწუხარებით დაუმატა მან.

— იცი, რა გითხრა, ზორობაბელ შენ ამ ამბავს ნუ გაახმაურებ და ინ ასი დრაკანი შენი სარეკვარი იყოს.—ჩუმად უთხრა ჯარის-კაცს ჯაშეშთა უსტაბაშმა.

გათენდა. უშინკო სისხლით მოსვრილი, გაეკრანებული და მინგრეულ-მონგრეული ბეთლემი აუწყრელ სუნთაის წარმოადგენდა. ჯარის-კაცები ირსადა სჩანდნენ.

IV

ძვირფას ძოწეულით მოსილი, მაგრამ საშინლად დაღვრემილი იყდა მეფე ოიოი თავის ტახტზე. ბის წინ იდგა გაფთრებული და აკანკალებული ჯაშეშთ უსტაბაში ოსია.

— მაშ ასე ასრულებთ ჩემს ბრძანებასს?—გულის წყრომით წარმოსთქვა მეფემ:—ერთი გიგანტე, ამა რასა მწერენ მოგვები: „პატივისცემისათვის მადლობას გწერავთ, ვიხილეთ მეფეე უფიათა. უფალმა ყოველივე ხიფათს გადაარჩინაო“. ეს რა არის, თუ არ ჩემი პირში ჩაფურთხებაზ?!. თქვენ კი, თქვე არამზადებო, კეფაზეა ცურები გამოპარეხეთ: პირნათლად შეეასრულეთ თქვენი ბრძანებაოზ?!

— შეეასრულეთ, მზის სადარო! ხუთი ათასი თავი...

— მაგ ლოთიოებს მინც ნუღა მაგონებ!—მრისხანედ გაიწუვეტინა მეფემ.—რად მინდა ხუთი ათას ბავშვის თავი, მე ერთის თავი მინდოდა! ხუთი ათასი თავი შენა გკონდეს... ოდი ბეგი ბრძოლა კი გამოირნენეთ, თქვენმა ბზეს! ბავშვებს მახვილით თავები წარკკეთეთ, ვითომ ბიბილონის კედლები დგინერგეეთ, ან ტეიროსი და იალონი გეიღიოთ!!...

— ცდა არ დაგვიკლია, დიდო ხელმწეფეე! ის მხოლოდ ერთი დედაკაცი გიქცია ბავშვიან....— ვერ დამეთვრა ოსიამ.

— რაო?!— ისე მძლავრად დაიტეკა ძირიდან, რომ მთელი სასახეე აზანზარა.—როგორ? ერთი გიქცეთ. განა ეკონომია ოცნება რომ გიდე ვდეს, ერთი მუგუზელი არ ეყოფ ? ხუთი ათასი მეფის მეტოქე ვის ეაგონია? ერთი?—ყვიროდა მეფე.— ჩემი ხაზინის ნახეკარი მარტო ჯაშეშებს უნდება და ეს საქმეეე რეგიანად ვერ მომიწყეთა. დედაკაცის გაქცეეა ჩემთვის არავის მოეხსენებია, თუმცა შენზედაც მყავს ჯაშეში მიბნეული. მაგრამ შენზედ მანც ვიყარი ჯიგის!—ხრინწიანად დაიხარა. ოსა, უკვე ლონე მოეულომა მოხდეცმა და კუთხეში მოყუდებულ ოჭროს ტარიან შუბს ხელი მიატანა, მაგრამ მეეის-მეტი სიბრაზისა გამო გელი გაუსქდა და იქვე მკვდარი დაეცა.

უოარაფი.

ᲘᲛᲕᲐ ᲘᲔᲡᲘ!

ᲘᲛᲕᲐ ᲘᲔᲡᲘ,
სოფელი ᲰᲮᲐᲠᲝᲑᲡ;
ᲰᲛᲜᲡ დამატებებელს
ᲮᲘᲐ ᲣᲐᲒᲝᲑᲡ!

ვარსკვლავნი ᲰᲐᲠᲗᲝᲜᲔ,
ᲡᲮᲘᲡᲐ ᲔᲤᲠᲗᲔᲕᲔᲜᲔ;
ᲩᲐᲒᲠᲔᲣᲚᲘᲡ ᲔᲠᲘᲡ
ᲡᲣᲚᲘᲡ ᲣᲚᲝᲑᲔᲜᲔ!

ᲘᲔᲡᲘᲡ ᲛᲮᲚᲔᲠ
ᲑᲜᲔᲚᲘ ᲒᲐᲜᲐᲛᲚᲔᲑᲡ...
ᲐᲮᲘ ᲡᲐᲢᲐᲜᲐ
ᲗᲐᲠᲗᲐᲜᲘ ᲓᲐᲜᲐᲚᲔᲑᲡ!..

Ა. ᲗᲐᲕᲨᲐᲕᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲗᲝᲚᲕᲚᲘ

(ᲡᲐᲨᲝᲜᲐᲓᲐ ᲛᲝᲗᲮᲠᲝᲑᲐ)

ღრმა ზამთარი იდგა. მდინარის წყალი ცივად და სუფთად მიმბოდა თავის ბრილოთ მოფენილ ნაპირებში.

ნელა, უჩქარად მოდიოდა თო�sელი. ბუდე, რომელსაც არ უნდოდა ზრნიდან ბალეზეა ეს თეთრი ჰეპელეებში ტანჯული და ჯუკეიან დედა მიწაზე, უფეფრულად და ეგზემრად იყურებოდა შორიდან, თითქო ეიღამაკ ძირიდან ნაკარი შეაყარაო.

პატარა ფიცრული ზურაბი ცალ-ხელიაშვილისა სულ ერთიან ჩაფლულიყო თოვლში, მხოლოდ გამფარული ბუბრის თავი შავად სჩანდა თეთრად გადაპენტილ ბანზე.

ჩუმად მოდიოდა თოვლი, თითქოა ცას გამოეპარაო. ცაც დაღონებული და ჩაფეკრებული დაყურებდა თავის შვილებს. მიფრინავდნენ ძირს და სიყვარულით ეფინებოდნენ ზურაბის კარმიდამოს.

გზა და კვალი არა სჩანდა, არც შორეული მეზობლების სახლები.

თოვლი, თოვლი, გაუთავებელი თოვლი. გარეშემო სიჩუმე იყო, თითქო სულიერნი გამქრალნაო. ასეც იყო, იმიტომ რომ პატარა ფიცრულის პატრონი ზურაბა თავის ლაფავლით გათხეულიყო ლოგინში იწვა მძიმე ავადმყოფი და გულსაკლავად გმინავდა.

უკანასკნელი შეშა უკვე დაიწვა. ნაკარში აქა-იქ ბრაწეულის მსგავსად, ეყარა წითელი პაწია ცეცხლები. ცივი ქარი ჩამოპქროდა ბუხრიდან, ალვიძებდა პაწია ცეცხლებს და აყენებულება ზურაბის ყვითელ სახეს.

როგორც მკვდარი, თვალდახუჭული იწვა ზურაბა უძრავად, იწვა და მისკენოდა თავის შავს ფიქრებს.

—

ჯერ მოძრაობა არ იყო, რომ ვიღაც ვეკარი გაჩნდა ამ მოგარდნილ კუთხეში. დანახა ეს კაცი თორმეტი წლის ვასომ და მაღალმა ყელიანმა წადებმა და ზიგმა მაუდის ჩოხამ გაგიოგა ბიჭი. ვეკარმაც დაიწყო ქალაქის ქუჩა. იმის სიტყვებიდან ისე გამოიოდოდა, თითქო ტფილისში არც ვინმე უბედერია, არც ეშიდელი, არც ტტენელი, არც ეშიერი. თბილი სახლები, გამოულეველი ჩაი, ზაჭარი, ყავა, მუდამ ხორცი და იანი, კი კახური ღვინო. რაც ხელობა გინდა—იმ ხელობას ეეისწავლი. მზარეულობა—კაი საქმეა. ეასპეს დაუშეგობრდები, ნაკლებს იყიდი, ანგარიშში მეტს გამოიყენ, სულ უკანასკნელი თვეში ორი თუმანი დაგრჩება. ისე აწერა ამ კაცმა ქალაქის ცხოვრება, თითქო სამოთხე იყოს.

ნაკაცად ვასო ბამას:

— არ მინდა აქ დგომა, უნდა ქალაქში წავიდე, კაცად ვიქცე.

ბეგრს ებრძოლა ზურაბი, მაგრამ ძალიან ეწუხვარ, რომ სხვას დაუდგა ადა ერთი ეწახო.

მერე ქვრივმა ამოიღო კამოდიდან კონვერტი, რომელშიაც ვასოს ფული იყო.

— ერთხელ ხომ ფოსტით მიიღე თხუთმეტი მანეთი—ხუთი თვის ჯამაგირი ვასოსი...

— დიახ, დიახ, როგორ არა, მიეიღე, დიდად გვმადლობთ,—კიდევ მოუხადა ქუდი.

— მერე კიდევ შეუგროდდა შვილი თვისა ოცდა ერთი მანეთი. მითხოვ მინდოდა გამეგზავნისინა, მიუმატე ჯამაგირი, ხუთ მანეთს იღებდა, ოთხი თვე იყო, აი შენი ხუთი თუმანი და ერთი მანეთი.

ზურაბამ ამოიოხრა, თავი მძიმედ დაუკრა და წყვიდა.

მივიდა იმ სახელოსნოში, სადაც ვასო იყო, გაუჯავრდა შვილს, არც თვალ-დაკეკეტილი კაცი მოეწონა, მაგრამ უსიამოვნების მეტი არა გამოვიდა-რა.

— შენ ხომ ჩაიჯიბე ჩემი ფული, კარგი, გასწი ეხლა!—ბოროტის ყელოთი უთხრა მამას ვასომ.

— შე ოხერო, ხომ იცი, ვალი მაწუხებს. ჩამოეთრე იქა, პაწია ლეკვასა რა შეეძლიან, რომ იმის სინაბარას დამტოვებ?—

— დარდიანი, გულ-ჩაფუთქული ფაიდა ზურაბა სოფელში.

ორი ეწელიწადი გავიდა მას შემდეგ, რაც ზურაბა ქალაქში იყო.

საქართველოში, როგორც რუსეთში, მოძრაობამ გაიტაცა ხალხი. თავისუფლებამ, ძმობამ და ერთობამ გააჩაღა დიდებული ბრძოლა. მაგრამ ძველმა ძალამ სძლია ახალს. ვინც კეთილისა და სუფთა გულით მუშაობდა, ისინი ხალხის სიყვარულის მსხვერპლები გახდნენ. იმათ მაგივრად ასპარეზზე გამოვიდნენ ახლები, რეგოლიუციის ქაფის გმირები, სისხლითა და ჯუკეის მოსცრილ ხელიანი ეკუდიდნენ თავისუფლების დროშას. შემოიოდა მოდაში უსაბერო წერილები.

ამ უბედურმა დრომ ვასოს ახალგაზდა გულშიაც მოესესო ბეგრი კეთილი ამრი და სუფთა ფიქრი. ჯუკეიანმა ტალღამ სადღაც მიაგდო ვასო.

კარები ეჩაკეუნით გაიღო და სამი შეშით მკლავზე შემოვიდა პატარა ლეკვანი.

ზურაბამ ძლივს გაახილა თვალები. ულონო ხმით ჰკითხა ბავშვს:

— თედე ხომ არ გინახავს, შვილო?

— ვნახე, როგორ არა, იმან მოგცა ეს შეშა ...

— მერე, ხომ არაფერი გიგო ვასოსი?

— არ უნახავს,—გულ-გრილად უპასუხა ლეკვანმა:—რა ვიცი, რაღაცაც ამბობდა; კარგად ვერ გავიგე, რაღაც წერილებიო. ფული უნდა წაეტანთმიდი დიდი კაცისთვის, ამხანაგები დაიჭირესო, გგზავნესო, ვასო კი გადარჩაო... თედე ხვალ მოვა შენთან, ვინ არის ჩვენი პატრონი?

— ვიმე, შვილო! — ამოიკვნესა ავადმყოფმა და კვლავ დახუჭა თვალები.

— თედემ მოიტანა ამბავი, ზეკუკია კიდე მოღისო აქა, ხალხს ეშინიანეს... უნდა იპოვნონო მეზატონის გიორგის მკვლელიო.

— არ ეყოთ, რო სამი თვე იყენენ აქა... შიმშილით კუჭი ეწვის ხალხს, მანც კეი იპოვნეს, ეხლა იპოვნიან? ვიმე ოჯახო, მე ხო ალარ ავდგები!..

ზურაბა გაჩუმდა და კედლისაკენ მიბრუნდა პირისახე.

ნელ-ნელა ჭკრებოდა ზამთრის დღე. მოიპარებოდა თითქო სიცივით გლეურკენული სალამო. მალე ისიც გაჭკნა და შავი ღამე გადაეფარა პაწია სოფელს, თითქო ზეციდან ჩამოგარდა შავი შალი და გაბნეა ზურაბას სახლიო. მაგრამ ამ გათხელებულ შალში აქა-იქ ჩანდა თოვლი.

ძონძებში გახვეულმა ზაშომ ძლივს მიაგნო თავის სახლს. ფრთხილად გაალო კარები, შვილი. ჭრაქის ლამპა დაღონებული ბეუტავდა თარაზე. იმის შუქზე მოსსნილა ალვანელებული ცხენი ზურაბასი და ჭალარა შერეული გაწეწილი თმა. ორი პური, რომელიც ძლივს ცხენს შორეულმა მეზობლებმა, ყინულივით გაცივებული გასახუხად ცეცხლს მიუყენდა;

მერე ფრთხილად გადაეხედა ქმარს; ეგონა ძინავსო. მიუჯდა ბუბარს, ჯიბეში ხელი ჩაიყო და ჩურჩული დაწეწო ლეკვს:

— ერთი ორიოდე მუქი ლობიო გამოვართვი კატოს... ჩაგვი ქოთანი, ნეტავ, ეფერ, ეფერ, ეფერ

არც ტირილი არ მოდიოდა იქიდან. ბევრი მხიარულად მიდიან ქალაქში, და ვერ წარ[illegible]ოდგენა რომ ესე ახლოა თოვლში ნაფლეთი ორი ადამიანი, რომელიც ქრისტეს შობას მდუღარე ცრემლით ეგებებოდნენ...

დ. ვეფრეზიანელი.

საშობაო საჩუქარი

პაველ მონნეტანისა

მთელი დღე მშიერი დაწანწალებდა ვეფსვად ვერაფერი იშოვნა. რამდენი ხანი ადგილს დაეძებს, მაგრამ ვერა გაიწყო-რა. ვისთან არ მივიდა, ვის არ ემეფრნა. ყველგან უარი და უარი. უკანასკნელი იმედი დირექტორზე და იყო.

სიარული და შიშშლილით მოქანცული მიადგა კოხტა და შვენიერ სახლის კარებს, მაგრამ როდესაც ფეხი პირველ საფეხურზე შედგა, შეეიკარმა მიაძახა:

— დირექტორი დღეს არაგის იღებს! ხვალ მობძანდნით!

ხვალ მობძანდნით!.. ხვალ მიიღებს მხოლოდ ადგილს. ავანსსაც, რომელსაც ბ-ნი დირექტორი წერილში დაპპირდა, ხვალამდე ვერ ელოდებიან... მაგრამ ხვალე ხომ შორს არის! ორი დღის უქმელმა რა უნდა ჰქნას!..

დიდ ქუჩაზე იდგა, რკინის გზის სადგურის მახლობლად ეტლები გრიალით მიდი-მოდიოდნენ. თვალი მოჰკრა შვენიერ კარეტას, რომელის თავზედაც ბარგი ელაგა. უცბად ერთმა აზრმა გაუელვა და თოფაწაკიავით დაედევნა კარეტას.

უჰ, როგორ გახურდა! მაგრამ რა ძნელი ყოფილა კარგ ცხენებიან ეტლის უკან სირბილი. რამდენჯერ სუნთქვა შეეხუთა, გული მეკრეში გაუჩერდა, მაგრამ საბედნიეროდ, ქუჩებში ხშირის მიმოსელისა და სივიწროვის გამო ეტლი სირბილს უკლებდა და ნაბიჯით მიდიოდა. ისიც ამ დროს ცოტათი ისვენებდა.

მერე რა შორსა მდგარი ეტლში მჯდომი—მონსოს პარკის მახლობლად! სადგურიდან აკამდე რამდენიმე ვერსია.

როდესაც ეტლი გაჩერდა, იგი ხეთაქში სცურავდა. ფეხებს კანკალით და საშინელის ქშინით მივარდა კარეტის კარებს და გაღო, თან ლუღლუღით უთხრა: „ბარგს წამიგიღებთო."

უცნობს გაუკვირდა, როდესაც შეეხედა.

— ნუ თუ, ძმობილო, სადგურიდან მოხიდარ და მოსდევ ამეტლს?!

—სოქვა უცნობმა:—რაღა ბარგის თავი გაქვს... აი, აპა, ერისტეს დღესასწაულისათვის...

ოჭრო! რა კარგი ყოფილა!

მაშინვე სასადილოდ გაეშურა; რა გემრიელი იყო წვნიანი! მეორედ შეექცა წვნიანს. გადაპკრა ერთი ჭიქა ღვინო და სანთლისა და შეშის სასყიდად წავიდა. კიდევ საკმო ფული ჰქონდა საუზმისათვის.

მშეენიერად ღუღუნებს ბუხარი. გაბედნიერებული ღიტკეკი ფეხებს ითბობს. მაგრამ რაღაც მიზეზით დღეს იგი გაუმაძღარია. როდესაც დაწოლა მოინდომა მეზავრის სიტყვები გაიხსენა: „აპა ქრისტეს დღესასწაულისთვის!" და აი მოგონება დედა, მოგონება კეთილი მოხეკი შობა ღამეს როგორ დაზეკობინებდა ხოლმე ფეხსაცმელს ბუხართან. იგი ყოველთვის ფეხსაცმელს ბუხართან აწყობდა. ღილით ფეხსაცმელში პოულობდნენ ან ხილს, ან თბილ ხელთათანებს, ან სხვა რამეს. ერთხელ ფეხსაცმელში ვერაკლის საათი იდო, ის საათი, რომელიც ეხლა ლომბარდში დგიარაგებულია.

რა კარგი იყო მაშინ! დღეს კი სულ სხვაა. მაშ რა არის ეხლა იმისთვის კარგი? იგი შესცქერის თავის ძველ ტანისამოსს, ოფონტს ყველაფერს, რაც მას არა აქვს. რა ისურვოს თავისთვის ქრისტეს დღესასწაულის გამო!

ეჰ, ბავშვო, ბავშვო! თითქმის ხმა მაღლა იკითხოდა თავის ფიქრებზე, მაგრამ მაინც ვეღარ მოიითმინა და სანამ საწოლს ჩაეკრობდა და დაწვებოდა, ფეხსაცმელი ბუხართან დაიწყო.

რა სასიამოვნოა თბილ ოთახში ძილი!

ძინავს. დაიძინე ღიტკო, კარგსა შვრები, რომ ბძინავს, აღარე ნუ გაიღვიძებ—ბ-ნი ეფრიკეტორი არ მიგიღებს ადილი ადრიანად!

გათენდა. აი გაიღვიძა. დაიწყო თავის ფეხსაცმელის ძებნა, მოაგონდა თავისი ბავშვობაც, მივიდა ბუხართან და შეჰყურა...

ფეხსაცმელი ცარიელი იყო. ეშმაკმა ზიდოს სიცარიელე! მაგრამ მაგარი ის იყო, რომ ფეხსაცმელი დამწვარიყო, ერთს ძირიკ-ეი ადარა ჰქონდა. წუხელ ძალიან ეძინებოდა და ვერც კი გიგო ტრუსის სული. აი, ეხლა ფეხშიშველა! დირექტორთან როგორღა წავიდეს?

თვალები ცრემლით ავევსო. თავის თავს ლანძღავდა; გუშინ ხომ გაუმაძღარი იყო, ყველაფერი მოუნდა: მოიკვა რა შიშშილი, ოცნებობაც მოისურვა...

ბ ო ლ ო დ ი ნ ი

(პატარა სურათი)

შობის თვეა...

არე-მარე თეთრ სუდარაში გახვეული. ყოველი—მთა, ბარი, მინდორი, ტყე-ველი, სოფელი მთლად დათოვლილია. ბუნება ყინვისაგან გარინდებულ-გაყუჩებულია. მოელის ასამძრავებლათ მაცსოვარ მზესა, ვით დავიწყებული თავის სატრფოს

სდუმს თვით მდინარე, ოღონდ ხმასმის მისი ჩვეულებრივი ხმაურობა, რადგან უღმობელ ყინვას შეუხუთავს მოუსვენარი მისი მოძრაობა.

მაღლა მთავრესაკ არ ეტყობა დასავლეთისაკენ მიმოსვლა, თითქოსაც გარინდებულა ძირს დედა-მიწის სულის შეხუთვით.

ამ დროს მთავარე თავის მკრთალი სინათლით ჩაეცქირებოდა საბათიერადან და შუქს მოჰფენდა სოფლის ბელეხის დარბაზს.

— ნუ ტილი, ბენაკეაკი, — უალერსებდა საწინა გოგონა აკვანში ჩაარტყიბებულს თავის ძმას:—მაძინლომა ცემი გაბუა ძუძუსა წაიკვანა ქალაქსა... გაკიდის... მოიტანს სენნეიო ფაკეტებსა, შეკ ბასაკებსა... ხვალ სობა ალის და ცაკიცოობთ...

მაგრამ ბავშს დის დანაპირები არ აკმაყოფილებდა; ითას დედის-ძუძუს ჩატანურება უნდოდა. ხოლო მისი დედა-კი, ამ ოჯახის მაცხოვრებელის მეუღლე, ფუფქავდა ბოკუნ ქვაბში, რომელიც დარბაზის შუა ჰაეკეზედ ეკიდა.

— ე რატო ესე გაბდაირი გამოდგა?!—შენი-ნშნა უფროსმა შვილმა, მიხმა გაფუფქულ ბოკუზედ და ალიანით შემოტახილ შეშს ქვაბ ქვეშ უკეთებდა:—ქალაქენი, რო წოიდო, რა კარგები იყო და!— დაეშტაბა მანვე:—ერთი მაინც დგეტოვებინა, რომ შობა დღეი სუქანის ხორცით გაგვეხსნილებინა.

— რაღა წაედო მერა გასასყიდათ?—მიუგო დედამ და ფაფუქულ ბოკს პატარა დანით ფუფაედ:—ქალაქელები, შვილო, თუ არ სუქანი, როდი ყიდულობენ... ნუ ტირი, ბოგინ! მიმართი აკვანში ბავშვს,—ნუ ტირი... დაარწევ ბოგო!

— ნანა, ბენაკეაკი ნანა.—ეუბნებოდა შიშშილისაგან გაჯირეკეულებულ ბავშვსა და აარწევდა.

— დედი?!—გაეგმპარა ბიხა.— მამაი ქამარის არ მომიტანს?

— მოგიტანს, შვილო, მოგიტანს, ჩემს ბოგდასაკ ბაბიკეზსა...

ხოლო თვითონ გულში ბოიეო: „ეშეკ მომიტანს ახალს ფეხსაცმელს და თავსაბლს..." მაგრამ მერე მოაგონდა, რომ ნავაკრის გული იმის ფეხსაცმელის ალარ გასწვდებიოდა, რადგან სახელწოდებ ხაიკი—„ფოსტის ხარკი" — გასასტუმრებელი ჰქონდათ...

აქვე ცხვირ მელა, ამ ოჯახის ერთგული დარაჯი ძალიან გაწოწილიყო, წინა თათებში თავგაქეცილ ოიგი ჩაედო და შესცქეროდა, თითქო რასმეს გამოელოდა გუშინ ქუეკილი, ხოლო დღეს უძრავ გაფუფაულ ბოკისაგან.

ამ დარაზში ყოველი წვეთი ოჯახისა მოლოდინით იყო გატაცებული, როდესაც რაღაცამ კარში გიგიჩიალა და ცხვირ მელა ყმეულ-ყეფით გავარდა:

— ეუეა... აპვ, აპვ!...

— ოოჰო!...—შემოსძახა მეურმის ხმა.—ნათლი დედ!... ბა, ნათლი დედ!...—შემოსძახა სახლის კაცმა შვილების მომნათვლავმა და თან ურემი შეაყენა ეზეშკართან.

— ეიმეე?!...—უცაბად წამოიძახა არა ჩვეულებრივის ხმით დისახლისმა და მუხლებ ჩაეკეცნა მოიგონნა ცუდი სიზმრები, ნახული მას შემდეგ, რაც ქმარი სავაჭროდ ქალაქს გისოტემრა.

ვერც კი მოასწრო სიზმრის სრულიად მოსახრება, რომ ორმა სახლის კაცმა უ-ცო ქმარი წინ ტახტზედ დაუდვეს...

ქვრივი ენა დადუმებული დაშტერებოდა თავის ოჯახის მარჩენელს. მიხა, ობოლო მამით, გარინდულიყო. ბაჭია თალიკო თრთოდა, როგორც შემოდგომის ფოთოლი. ბავშვი-კი, ჩაკრული აკვანში, შიშშილისაგან იკუბეზოდა... ერთგული ცხვირ-გაქცელ, უტაცი ძაღლიც-კი წამოტუნნილ შერეხდა-გარბოდა...

— გუშინწინა.— დაიწყო აკაბკაულებული და მოწოლებული ხმით ახლად მოსულმა:—ეიღაკის ეხლოოლს ბაზრობაზედა... მაშინათვე გაჩნდნენ ყაზახები... მერე რა მოხდა, ალარ მახსოვს... ხოლოდ დღეს ძლივსღა დაგვიბრუნეს გულ-მკერდ გახეფილილი...

ერთხანად სამარისებური სიჩუმე ჩამოვარდა. მერე გაისმა წყნარი, მაგრამ გულ საკლავი ქვითინი ქალისა. მაკე მას ბ-ნი მისეეს დაობლებულ ოჯახის დანარჩენმა წევრებმაც.

ახლად მოსულმა, თითქოს თავის ვალის მოსახდელად, წარმოსთქვა:

— მადლოობა ღმერთს... ალბათ ჩვენი წერაკე ეს იყო... ბავშვები გბერალებოდეს... შენ ყოსალი დეკაკი ხარ... ე ბიეკ შეგეშველეა და მაგიერობას გაგიწევს მე, უბედურისას... ღვთის საწყენი რა თქვენია... ხვალ შობაა...

მაგრამ ეს ნუგეში ქვრივს არ ეს მოდა და არც დღე შობისა ანუ გეშეზედა...

ს. გლახაშვილი.

საშობაოდ

საზოგადოდ დიერდოლინი დ. ჩაგრულნი დიდ დღესასწაულში მოაგონდებათ ხოლმე. მოიხსენებენ თუ არა დღესასწაულები, ლაპარაკობენიან ხოლმე, წერილებს წერილებზე ბეჭდავენ გაზეთებში და საზოგადოებას დახმარებისთვის იწვევენ. ორიოდე გულ-კეთილი კაცი, ორიოდე გროშს გაგზავნის რედაქციებში ღირიმთა დასახმარებლად და ყველაფერი დავიწყებას ეძლევა. ყოველი კაცი თავის შემოფარგლულ ზღუდეს არა სცილდება, ავიწყდება ღარიბ-ღატაკნიე, ავადმყოფნიე, საზოგადოებაც და თავის, არავისთვის საინტერესო და სასარგებლო სიცოცხლეს, მიიჩანჩალებს.

ბევრჯელ მიფიქრია იმაზე, თუ რაღა ხდება, რომ ცხოვრებისაგან გაიიაულნენ მარტო დღესასწაულებში გვგონდება, მაგრამ საფუძველი ვერ მიპოვნია. მართალია დღესასწაულებიც ყველა, ვისაც კი რამ ანაღია, ხარობს, მხარულობს, ერთის სიტყვით, თავ-დავიწყებას ეძლევა, ეფრო ნთლიადა სრანს დაჭრდმელი-დარაგრეთა მდგომარეობა, მათი ცხოვრებისაგან გარეყვა; მაგრამ განა სხვა დროს კი არა სრანს მათი მდგომარეობა? სრანს და მერე როგორ ნთლიად! მაშ რა არის ეიზეზი? არ ვიცი. იქნებ ბედნიერებს სურთ ერთ დღეს თავიდან მოიშორონ თავიანთი ნუბრობიე მოვალეობა, ხელის ჩაქნევით რამდენიმე გროში გადაუგდონ დაჩაგრულებს და ამით ეოტათი მაინც

მოშორდონ სინიდისი.

მართლაც და კაცი ხომ მხეკი არ არის. რაც უნდა გულქვა იყოს, რაც უნდა სხვისი ეირი ჩირად მიანდეს, მაინც ზოგჯერ სინიდისი აზელს და ასე თუ ისე ფერმაწოვინებს, რომ მარტო მას არა აქვს უფლება ფუფუნებაში გატაროს თავისი ცხოვრება და იმის გვერდით კი ულუმა-პურად იხოცებოდნენ, მას მოხრაკულები ჰქონდეს სადილად, სხვა-კი არც გამბრი პური...

ან-კი რა დიდი საქმეა, რომ შენი ნასუფრალიდან ნამეცადინ გადაუგიო ღარიბებს და ამითი გულკეთილის სახელი დიამსახუროო. რამდენჯერ შეხვედრით ქეზაში მთიბავარს, რომელსაც არც ხელები, არც თვალები აქვს და ქრისტეს სახელით პურისთვის ერთ გროშს ითხოვს, მაგრამ ეს ჩვენი გულ-კეთილები ხიზლით შეხედავენ და გვერდს აუხვევენ. სამობაოდ და სხვა დღესასწაულში კი იმავ ქრისტეს სახელით ორიოდე გროშს იმეტებენ და თავიანთ თავს ქმაყოფილად სენობენ, ისეთები ვართ ყველანი.

აი, ეხლაც გაზეთებმა სწორედ ერთი თვის წინად დაიწყეს დახმარებაზე ლაპარაკი, დაერდომილებს შეეცოდებაზე ეხლაც დღესასწაულებში ცოცხრებისაგან გარიყულ ღებს რამდენიმე გროშს მიაწვდიან და ეგვა ეს ჩვენი წინანდებურად ცოცხრება. ისევ ტა-ჯვა, ნესტიან სარდაფებში ცხოვრება, ბავშვების სიცივეისა და შიშშილისგან ტირილი და სხვა უბედურება. საზოგადოების შეძლებული ნაწილიც თავის წინანდებურად ცოცხრებას შეედგება, ყველაფერი დაავიწყდება და ასე წლით წლობამდის... ყველაფერი წინანდებურად იქნება, მდიდრები მდიდრულად იცხოვრენენ, ღარიბები ისევ თავიანთ ცხოვრებას გაიჩინენენენ, სანამ, როგორც პირველებს, ისე მორატს ცივი სამარე არ გაიერთიანებს.

ჩვენ, რასაკვირველია, იმის თქმა არ გვინდა, რომ საშობაოდ დახმარება ცუდი რამე იყოს, სრულიადაც არა. მხოლოდ ერთი რამ გვაოკებს, საშობაოდ მოგვაგონდება ხოლმე დავ-ღრმილები და სხვა დროს კი მიეიწყებას ვაძლევთ და ჩვენი თავის მეტი ალარავინ გვახსოვს!!. მაგრამ რას იზამ, ასეთი ყოფილა მაძრის გული. მაგრამ მაინც დავეხმაროთ ღავრდომილებს, ღატაკებს საშობაოდ და იმასაც ნუ დავიიწყებთ, რომ ისინი ასეთსავე გეკრეკებას მარტო ღღესასწაულებში არ განიცდიან, სხვა დროსაც იმივ მდგომარეობაში არიან.

ვ. ხ—ლი.

ქრისტიანოგის ფინამორგედნი

ეოველ ფეხის გაკადგმაზე შეხედებიო ისეთ გეგმეთ, რომელთაც თავი ქრისტიანი ჭეონეთ, ქრისტეს მრძალეგრეს ეკ ირიგეთ ეკეკეკნეთ. ხელის ფრინ ეკადმანი, მაკალთაკ, ხელის მოძრაობაში ქრისტიანულს სულ ირიგეფს ჭეკეკეს. საკრთოა ამ ზრიგ, ქრისტეშობის დღეს, ამ მოგდენის გულდასმით დაუკვირდეთ და გაკარნეთთ ქრისტიანულ მოძღვრების ძირთადი ზრი, ოდეკ ეკ ეკდინ წარმოდგენა მრავალთა ამ ოდეკის შესახებ.

ქრისტეს მენეთის ძალთ შეეძლეკენ ფშვადიანთნის დედა-მაკნზე, სანკ ეკოთის და თანსაწორობის ადამიანთა შორის არ დამეკრდეს ამ ეკოთი-სოფეკდნი. ამ თანსაწორობისა და ეკოთის ამეკრეს ეკოთ ზრიგ მოეწინეკ მოდეკეკეთ მეერ სადნმა. ეკეკრეკდეკდეკ ზრიგი, და ეკოთეკ ზრიგ, თითეკ მეთ სიპსეკეთ ადამიანეკეკ მასეკრეთეკ ეკეკ ეკ ეკ ეკ, რასთ ეკეთრეკ ადამიანთანეკ ეკ ეკ

სატანა მჩხელეტავ ფრთებით სისხლსა გვადენდეს! ჩვენ კვლავ მივალეწვეთ ამა ალვას, ყველად დავტკბებით და ანგელოზთან ნაზ სიმღერას ჩვენს შეუერთებთ. თუ რომ ამა დროს ხელ-მეორედ ცამ დაგვრგვინდ, და გრგვინოს! თუ გინდ სამკურაკე, ოთხკერტ, ეს არ ვვაშნებს. უკუ-დახვეთ ჩვენ გაელილი მინც ხომ გვრჩება ათი ნაბიჯი. რაღას ვნაღლობთ! იგი თან-და-თან გაიზრდება, მთელს გზას გასწვდება და მაშინ იმ მთას ტურფად შემკულს, ტურფად მოკაზმულს, რომელსაც გულში შთაუერია მშისა სხეკენი, სამარადიოდ, საუკუნოდ გადვეკონენით.“

და კვლავ მიდიან. არ იხევენ. არას უდრკიან...

გულში იმედი შთაუნერგავეთ გამარჯვებისა! **დ. ელიოზაშვილი.**

დეპეშები

(ტუსეთის დეპეშათა საკავშირესაგან)

24 დეკემბერი.

ბალკანეთი

ვენა. „კორ.-ბიურო“-ს ატყობინებენ სოფიიდან: ბოლგარიის მკვიდრობას გაადგენინეს, რომ ოსმალეთი მზადაა მოლაპარაკება განაახლოს. ბოლგარია ალბად უფრო მეტს დათმობას გამოიჩენს კომპენსაციის რაოდენობის განსაზღვრის დროს. მთავრობის წრეები ირწმუნებიან, რომ მინისტრთა საბჭო ამ კვირის გასულ ლაპარეკს გაეზიარნის დღლეგატად სტამბოლში მოლაპარაკების განსაახლებლად.

სტამბოლი. 27 დეკემბრის აქ მოელინან ლიაპჩეს, რომელიც ოსმალეთის თავრობამ მიიწვია მოლაპარაკების განსაახლებლად. ზეთან-ზმებას საფუძვლად დაედება რუმელიის ვალის კაპიტალიზაცია.

ბუდაპეშტი. 44 საარტილერიო პოლკს შეიარაღება რეა სანტამენტრიან ზარბაზნებით დამთავრეს და ეარტილერისტებში უკვე რამდენიმე თვეა სწავლობენ ახალ ზარბაზნების სროლას.

. ბელგრადი. ვლადიმიროვიჩის სამინისტრომ მეფეს ჩაბარა თხოვნა სამმხეარიდან გადადგომის შესახებ. თხოვნა მითად დასაბუთებული, რომ სამინისტროს იმედნად არა აქვს დამსახურებული საერო კრების ნდობა, რამდენადაც ამას მოითხოვს ეხლანდელ გარემოებათა სიღიადეთ. მეფემ არ შეიწყნარა სამინისტროს თხოვნა, რადგან ეხლა როდესაც საერო კრება დათხოვნილია, შეუძლებელია ისეთ ახალ სამინისტროს შედგენა, როგორიც მეფეფერება პარლამენტს უმეტესობის სურვილს.

ვენა. გაზ. „ფრემდენ ბლატ“-ი არჩევს რა მილოვანოვიჩის სიტყვას, ამობს: დიდმა სახელწიფოებმა არა ერთხელ ურჩეს ხელის ბოლოტიკოსებს ზომიერება, შვეიდობის მოყვარეობა და მოთმენა კონფერენციის მოწვევამდე. მილოვანოვიჩის სიტყვიდან ეტყობა გადებს, თუ რა ცოტათი იმოქმედა მისმა რჩევამ სერბიაზე და სერბიელ პოლიტიკოსების მოთხოვნები რამდენად ვეიძლებენ ასარულებს ჩვენის ბოროგანმისს, რომელიც დაფუძნებული მოთმენებსა და ლმობიერებაზე. ნამეტნავად სამწუხაროა ის ადგილი სიტყვისა, სადაც მილოვანოვიჩი იმედნად გაკადნერდა, რომ ამტკიცებდა, ვითომ ავსტრო-უნგეარეთმა მოგნება გადაჭიკა ბოსნია-ჰერცოგოვინას მცხოვრებლებიო. თუ ეს სტატეგები ნამდვილად ითქვა, მაშინ მილოვანოვიჩმა დიპლომატიური განმარტება უნდა წარმოადგინოს.

„ნ. ფრაინ პრესე“ ამბობს: მილოვანოვიჩის სიტყვიდან ეს საერო კრების რეზოლიუციიდან ყველანი ცხადად გაიგებენ, თუ ნამდვილად რას თხოულობენ სერბები. ავსტრო-ჰუნგარეთს მხოლოდ ერთის პასუხის მიცემა შეუძლიან: ხელი არ ახლოთ იმისა, რაც ჩვენ გვეკუთვნისო.

„კორ.-ბიურო“-ს ატყობინებენ სტამბოლიდან, რომ დღემდე მხოლოდ ბერძნების ელჩს დაუპირა მზარი ავსტრო-ჰუნგარეთის ნინადდებას და გამოუცხადა ოსმალეთის მთავრობას, რომ ბერძნანი წინაადმდეგი არ იქნება, თუ ოსმალეთი 15 პროცენტს მოუმატებს ბაჟებსო. ბერძნანი ბზადაა ამბეს თათბაზე მოლაპარაკება გამართოს.

სოფია. საერო კრება 10 იანვარს განაახლებს თავის სხდომებს.

ოსმალეთი

სტამბოლი. ხილმი-ფაშამ გამოუცხადა იერუსალიმის საპატრიარქოს წარმომადგენელს, რომ ოსმალეთი უკანონო საქციელად სთვლის იერუსალიმის პატრიარქის გადაყენებას. ამ ამბავ ხილმი-ფაშაც ამავე აზრის ადგია. აქ ჰფიქრობენ, რომ ხილმი-ფაშამ აზრი არაფთა გაგელენთ შესცვალოთ, რადგან ყველა არაბები სარწმუნოების განურჩეველად მხარს უჭერენ იერუსალიმელ არაბებს.

მიწის-ძვრა

პეტერბურგი. საზღვარ მინისტრმა მიიღო შემდეგი დეპეშა კონტრ-ადმირალ ლიტვინოვისაგან: იტალიის საზღვარ მინისტრმა ადმირალ მირაბელლამ მოგვცა გადმოცა იტალიის ფრისა და მეფის სახელით ინ დაბმარებისთვის, რომელიც რუსის ფლოტის რაზმმა გაუწია ხალხს მიწის დროს, და გამმიეცხადა, რომ ამას იქით რაზმის შეელა საჭირო არაა, რადგან ეხლა ჩვენ თითონ გვაქვს საკმაო საშუალება ხალხის დასახმარებლადაო. სულ გამოეიღეთ მოწიდან და იარები შეუფიეთ 1800 დაჭრილს. ყველა ჩვენმა კეთმბმა გადაიარეს 1800-მდე სული.

რუსეთი

პეტერბურგი. უმაღლესად დამტკიცებული იქმნა სახელმწიფო საბჭოსა და სათათბიროს მიერ მოწონებული კანონ-პროექტი ზოგიერთ სამოსამართლო შტატების გაძლიერების შესახებ და კანონ-პროექტი იმის შესახებ, რომ სპეციმოოთთა მოხელეებს, რომლებიც სამსახურის დროს დაშავებულ იქნებინა, და აგრეთვე მათ სხდომებს განსაკუთრებული პენსია მიეკეთ.

მინისტრთა საბჭომ განიხილა და სენა სათანადოდ ხელმწიფე-იმპერატორს წარუდგინა დასამტკიცებლად. დადგენილება ტამბოვისა, ეკატერინოლავის, ვლადიმირისა და ბობროვის საერო კრებების შუამდგომლობის უარყოფის შესახებ. ხსენებული საერო კრებები შუამდგომლობენ, რომ მემამულეთ და მათ იჯარადრებს ეზოს ის ზარალი, რომელიც მათ ლეგზთა უწესოების დროს მოუვიდათ.

მთელი ღამე დილის 7 საათამდე ოიანეს მონასტრის კარები ღია იყო. 20,000-მდე სული მოვიდა მამა ოიანე კრონშტატელის ცხედრის პატიესცემლად.

„დროების“ კანტორისაგან.

დეკემბრის 26, 27 და 28

გაზეთის კანტორა ღია იქნება

10 ს.—2 საათამდე.

ახალი ამბავი

ტფილისი

◆ სალიტერატურო საღამო. როგორც ეწერდით, სოხუმელებმაც გამართეს სალიტერატურო საღამო მგოსნის აკაკი წერეთლის პატივსაცემლად. საღამოს წმინდა შემოსავალი, 600 მან., უკვე მიიღო წეროა-კოიხეის საზოგადოების გამგეობამ აკაკის ფონდისთვის. ამავე ფონდისთვის გამგეობამ მიიღო ახალციხიდან შემოწირულება 103 მან. 33 კაპ. და სალიტერატურო საღამოს შემოსავალი 77 მან. 72 კაპ. სულ 180 მან. და 5 კაპ.

◆ „ნაკადული“. მოგვეიდა საუმაღესელო ჟურნალის „ნაკადულის“ ამ წლის უკანასკნელი ნომრები, ორი ნომერი (23 და 24) მეორე წლოვანობისა და ერთიც (12) მოზრდილობისა ეს. ამ ნომრებში მოთავსებულია ლექსები, მოთხრობები, წერილები აკაკისა, განდეგილისა, ი. ეფდოშვილისა, ცქვრისა, თ. ბაქრაძისა, კანდელაკისა და მრავალ სხვათა.

◆ ორი აკაკის დაჭრა. ნიკოლოზის სახელობის საკადეტო სასწავლებელში კაბგროვის ქ.ჩაჭ 23 დეკემბერს, დილის 8 ნახ. საათზედ შემდეგი საშუბარაო ამბავი მოხდა: ღონ'ნენულ სასწავლებლის მე-6 განყოფილების მოსწავლე ალექსანდრე ოთარაშვილი (19 წლისა) მისაღებ სასწავლებელში და სამოსწავლებლო ოთახში მჯდომ მასწავლებლების ეიბარეკეთა და ლიტვინოვისთვის უთქვამს, ჩემი საბუთების ქაღალდები დამიბრუნეთო. ლიტვინ ოს უთქვამს, ქაღალდებს პოლიციის ხელით მიიღებო. ოთარაშვილი გამობრუნებულა. მაგრამ კარებთან მიტრიალებულა რევოლვერი ამოუღია, მასწავლებელ ლიტვინოვისთვის ესროლა და მძიმედ დაუჭრია. შემდეგ ოთარაშვილს ჩაუბენია კიბეზე და როდესაც დაუნახავს, რომ მოსამზადრე ლიაშკოვიჩი ეზოს გასავალს კარებს ჭაკეადგდა, იმისთვისაც დაუტლია რევოლვერი და ისიც მძიმედ დაჭრია. ოთარაშვილი გამოვარდნილა და მოსულია. დაჭრილები მიხეიილის საავადმყოფოში გაჰგზავნეს. ოთარაშვილის დასაბუთებულად ზომებია მიღებული.

◆ დაპატიმრება. ტფ. პოლიციის განკარგულებით, ამ დღეებში დაპატიმრეს სომეხთა პოეტი ოსკანეს თუმანიანცი ორი შვილით, სომეხთა ნერსესიან სემინარიის მასწავლებელი და ლიტერატორი გარეგინ ხაჯაკი. დაიკეტა ერევნის მოედანზე ზეგნენის კოოსი ნიკოლოს მატინანაცისა და დაპატიმრეს თვით მატინანაცი.

◆ საგურამოს სკოლა. 15 დეკემბრის გაიხსნა ს. საგურამოში ეკრა-კოთხეის საზოგადოების მიერ დაარსებული ალია ჯვეკვეკის სახელობის სასწავლებელი. სკოლაში ჯურ-ჯერობით დაიარება 40-მდე მოსწავლე.

◆ მკვლელობა. 23 დეკემბერს პოლიციის მე-8 ნაწილში მოჰკლეს ტფ. ქალაქის თვითმმართველობის მერატელე ნიკიფორე კალინინი. მერატელეს საყასბოდან ქალაქის ეასაში მიჰქონდა 700 მანეთი, ეს ამბავი გაუგიათ ბოროტა-განმბრახველებს და როდესაც ეკლინინი პოლიციელის თანხლებით ნინაჯანის ალმართის მოახლოვებია, ნაშუადღეეის 2 საათზე თავს დაესხენ 8 შეიარაღებული კაცი, წაუტაეეიათ პოლიციელი და დაუშენიათ რევოლვერები, როგორც ამბობთ, ეს მერატელე კალინინისათვის, კალინინი დასჭრეს მუცელსა, ზურგსა და თეძოში. სროლის ფროს ავაზაკებმა დასჭრეს შემთხვევით გამვლელი ქალი მარიამ მისუკრაძე. თავდასხმელებმა წაართვეს მერატელეს 69 მან. 88 კაპ. და მიიმალნენ. დაჭრილები მიხეიილის საავადმყოფოში გაგზავნეს. ექიმების შემოწმებით კალინინს სასიკვდილო ჭრილობა აღმოაჩნდა.

◆ მამულების გაყიდვა. განსვენებულ ილია ჯაკეკვაძის ნაანდერძევი ადგილი ს. საგურამოში წ.-კოთხეის საზოგადოებამ მიჰყიდა ადგილობრივ მცხოვრებთ. გლეხებს ადგილები დაეთმოთ დესეტინა 25 მან. გაიყიდა 546 დესეტინა, სულ 13.650 მან. ამ მამულზე ბანკის ვალი იყო 11,140 მან., ხოლო ფარეინი გადასახადი 1130 მან. ბანკიდან მამული პირდაპირ გლეხებს გადაეცემთ. ბანკის ვალი ნაწილ-ნაწილ უნდა იხადონ.

◆ ახალი გაზეთი. ტფილისის გუბერნატორმა უკანასკნელეულ თავადის ასულს ნინო გრ. გრუზინსკისს ნება დართო ქართულ ენაზე გამოსცეს ყოველ კვირეული ჟურნალი „მთესველი“ ჟურნალში დაიბეჭდება წერილები შემდეგ თემებზე: ქრისტიანობის ძირითადი საფუძვლები.

◆ განათლება. გამოვიდა დადაურგდა ხელის მოაწერლებს სამეცნიერო, პედაგოგიური და სალიტერატურო ჟურნალი „განათლება“, 7—8 ნომერი. ჟურნალი სარედაქტორო შინაარსისაა. ცალკე ნომრობით ეკონომიკი იყოდება წერა-კითხვის საზოგადოების ბიბლიოთეკა.

◆ ქალაქის თავი პეტერბურგში. ტფ. ქალაქის თავი თავ. ვ. ნ. ჩერქეზიშვილი ქალაქის საქმეებისა გამო პეტერბურგს მიდის შაბათს, 27 დეკემბერს. ქალაქის თავის თანმხლებელნი ალხარულებას შეეგებენ მისი თბილისელ ი. ი. ბატსოლ.

◆ ტფ. მცოვრები ვასილ ანნენი ეკრა-ნენეთის ხიდიდან 23 დეკემბერს 7 ნახ. საათზედ მეტკერში გადავარდა. ანნენი წყალმა ნანარზე გარეკა და იგი გადაარჩინეს.

ბარბილ ჯაფარიძის ცხედრის მოსვენება

რუსეთიდან უკვე მოასვენეს ბარბილ ჯაფარიძის ცხედარი. პარასკევს, 26 დეკემბერს, ცხედარს დასაფლავებენ კუკიის სასაფლაოზე.

გაზეთ „ოლს“ საქართველოს სხვა და სხვა ადგილებიდან და რუსეთიდანაც მოსდის დეპეშები, რომლებითაც გამოგზავნენ ულაზარკო მწუხარებას აცხადებენ თავისუფლებისათვის მებრძოლის უდროოდ გარდაცვალების გამო.

სატანტო ქალაქის პრესსამაც წერილი უძღვნა განსვენებულის ხსოვნას.

ჯაფარიძე უკვე ალარ არის, ბანმოკლე ალფრთოვანებამ, ბანმოკლე გატაცებამ შეიერია ხალხის წარმომადგენელნი ფსიკოლენელ, გაბნეულ ახალგაზრდა სიკოცხლის ძარცვი. შესწყდა ბრძოლი გულის ცემა, ადგილ ვეგიანში ერთი ციხიდან მეორეში გადაყვანის დროს. ფიქრობდა თუ არა ის, როდესაც მას აცილებდა ალფრთოვანებული ხალხი, რომ მას მიეცოდა ეს ოცდაოდ სიკეთილი? ჰფიქრობდა თუ არა ალტაკეული ხალხი, რომ თავის ირჩეულს აცილებდა გასასამართლებლად სატესალოში და სასიკვდილოდ. ვინ იცის? შეიძლება ჯაფარიძეს და მის ამრჩეველებს „ასეთი ზავი ფიქრეზე უტრიალებდა თავში, მაგრამ მაშინ ბოლო რუსეთში სხვა დრო იყო, ბრჭეულები არ ეძლეოდნენ ბესიმინაზე; მაგრამ როცა ჩქარა გათავდა მეზენერის ზღაპარი: როგორ ძალე მოეკლა ბოლო ყოველივე წეთილს ბეთოლმა. სულმა-სინამდვილემ. გარეკეს „ბერეზენ“ საათობრივ ა ყველანაირ მოდენილი გზა ეკლიან ბუდ გადაეკეკთ ხალხს ზარმიმდგენელ-ბს. ეს მიმდგომებეფილ სიმშრეს ჩვეულებრივი ახსნა. სასამართლო, ციხე, ეპლეკი! სამხრეთი, ზმის ზხიეები.

ბაკმს გაზეთებიც გულწრფელ მწუხარებას გამოსთქვამენ ჯაფარიძის გარდაცვალების გამო.

სანტერეფსოა ექიმ ოვეეინის ცნობა ბარილ ჯაფარიძის ჯანმრთელობის შესახებ. ეს ოვეეინი სწამლობდა ჯაფარიძეს იმ დროიდან, როცა ჯაფარიძე სათათბიროს დეპუტატად აირჩიეს. ექიმი აცხადებს:

„ეკლეკის ნაწინი მაშინვე შეენიშნე, მაგრამ ამ სენსა უფრო მაგრა ბოგდა „ფფსეი სატესალოში ჩასმის შემდეგ. პეტერბურგის ჰაეა ძრიელ ცუდად მოქმედებდა ჯაფარიძეზე და სამკეიმროში ყოფნის დროს ხომ ეს ჰაეა პირდაპირ საწამლავი იყო. ეკლეკი ისე მალე ვერ მოუღებდა ბოლოს, რომ განთავისუფლება ღირსებოდა. უკანასკნელ ხანებში ჯაფარიძე ისე დასუსტდა, რომ მთელი კვირეში ტახტიდან არ გადმოდიოდა, მაგრამ მაინც ძალს ატანდა თავს და ცოლისათვის რომ არ ეგრძნობინებინა, თუ რა მდგომარეობაში იყო, ტაატით ძლივს ძლიობით გამოდიოდა სანახავად“.

დღეს, ნაშუადღეეის 4 ს., ამიერ კავკ. რკინის გზის ლაბორეთის ნიშნი ეა განსვენებულის სულის მოსასვენებლად გადახდილი იქნება პანაშვიდი.

26 დეკემბრის დილის 9 საათზე წაასვენებენ ქაშვეთის ეკლესიაში, ხოლო იქიდან წმ. ნინოს სასაფლაოზედ ფასაკრძალვადგ.

საიუბილეიოდ დღესასწაულიანი ბაკმში

სწრაფად მოედო ბაკმს ქართველებს ადგილობრივ გაზეთებს მიერ ნამსენები ხმა მ.ოსნის აკაკის ბაკმში ჩამოსვლის შესახებ. 20 დეკემბერი ღრუბლიანი დღე იყო და ადასელეთის ცივ ქარს თოვლი მოჰქონდა. თოთოტეკ საათიდან ქართველმა საზოგადოებამ დაიწყო ბაკმს სადგურზე შეკრება. ყველას უნდოდა, 3 ნახევარ საათზე მოსასვლელ სწრაფელ მატარებელს დაეხვედროდა. მატარებელი გაჩერდა და ვაგონნის ალვილზე გამოჩნდა მხეოვანი მგოსანი. ხალხი აღტაკებით შიეგება და მიიღო მგოსანი. სადგურის დარბაზში ამ ყველანი ეერ დატეა. აქ მგოსანს მოკლე სიტყვით მიესალმნენ. სადგურიდან მგოსანი ექ. ილიაშვილთან წავიდა.

მეორე დღეს, 21 დეკემბერს, გამიმართა დღესასწაული. ამ დღეს გა-ალეფებელი წვიმა მოდიოდა, მაგრამ ადილიდანვე ალურებელმა ბაკმს გუბერნიის პროვინციაში მცხოვრებმა ქართველმა ბიწეა უამაყოფილო დარბენდა, რადგან ბილეთები უკვე გაყოფილი ალმოჩნდა.

საღამოს 7 ნახ. საათზე ბაკმს საკრებულო დარბაზი, რომელსაც ამშეენენდა ამ დღისათვის დახატული აკაკის დიდი სურათი შესაფერის წარწერით, უკვე სავსე იყო ხალხით და ელოდა მგოსანს. 8 ნახ. საათი იყო, რომ გაისმა ძლიერი ტაში და „ვაშას“ ძახილი. ორ რიგად გამწკრივებულ ხალხს შუა კიბეზე გამოჩნდა ამმიადალი აკაკი და გაემართა სცენისკენ.

9 საათზე ფარდა აიხადა. მარცხნივ ამაღლებულ ადგილზე სავარძლში იჯდა მგოსანი. მარჯვნივ იდგნენ კულტურულ და საზოგადოებრივ, პრესისა, სხვა და სხვა ეროვნების წარმომაჯგენელნი და ქართველ მგალობელთა გუნდი. გამოჩნდა თუ არა მგოსანი, ხალხი, როგორც ერთი კაცი, ტაშის ცემით ფეხზე წამოდგა. შესწყდა ტაშის ცემა და ქართულმა მგალობელთა გუნდმა ბ-ნ ვლადიმირსკის ლოტბარობით შეასრულა „მრავალ-ჟამიერი“. შემდეგ წინ წამოდგა ექიმი ილიაშვილი, მიართვა მგოსანს დაფნისა და ცოცხალ ყვავილებისაგან გაკეთებული ქნარი, მოკლე სიტყვა წარმოსთქვა და გახსნა დღესასწაული.

მერე ნასიქმენ რუსულად მოკლედ გაიცნო დამსწრეთ აკაკის ნაწარმოების ფედა აზრი.

შემდეგ დაიწყო მილოცვა. ბეგრი საგან'ობელი სიტყვა წარმოითქვა. ძლიერის ტაშის ცემით მიეგებნენ მაჰმადიანთა ინტელიგენციის და მაჰმადანთაგე წ. კ. გ. საზოგადოების „ნეშრ მეარიფ“-ის წარმომადგენელთა სიტყვებს. პირველმა სთქვა: ქართველი ერი საკმაო დიდის ნაბიჯით მიიწევს კულტურისაკენ, რასაც მაჰმადიანებს არ შეგვიძლიან არ მივაკვლიოთ ყურადღება და არ მივმაძოთო, და ამ ერის ღირსებულობაში კი დიდი ღვაწლი მიგიძღვის შენ, მგოსანო. შენ ხარ ადები და სასიკეთოო ალა მარტო ქართველებისა, არამედ მთელი კავკასიისა. ჩამოგედი ბაქოში როგორც ქართველების აკაკი და ბრუნდები მაჰმადიანთა აკაკადაეკაო. მეორემ აცნობა მგოსანს საზოგადოების დადგენილება: გადათარგმნა მთელ მის ნაწარმოებისა თათრულ ენაზედ და ბეთი სტენტდიის დაარსება მის სახელობაზე მათ სკოლებში ღარის ყრამთათვის. მილოცვაზე მგოსანმა შემდეგი მოკლე სიტყვა სთქვა: თქვენი მოსვლა და მილოცვა მახარებს, რადგან ძველად თქვენსა და ქართველებს შორის მახეილი იყო გამეფებულიო, ახლა კი ეს მახეილი გამოიხატება ძმობასა, ერთობასა და სიყვარულის გაუტეკცებაშიო. დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა მსმენელებზე ბაკმს ქართველ ქალთა წარმომადგენელმა ქ-ნმა მახარობლიძისამ. უკრაინელთა საზოგადოების „პროსვეტას“ წარმომადგენელმა მალოროსიისულ ენაზე მიულოცა და მიართვა ჩარჩოში გაკეთებული მწერლის შევჩენკოს სურათი შემდეგი წარწერით: „В своїй хати своя правда и сила и воля“. მგოსანმა ამასაც მოკლე სიტყვა უთხრა: თორმეტი წლისა ვიყავი, როდესაც შევჩენკო პირადად გავიცანი და მას შემდეგ, თუმცა დიდი სურვილი მქონდა მისი ნახვისა, მაგრამ ალარ მომიხდა. ახლა კი ეს სურათი ჩემთან იქნება და ამის დანახვაზე ყოველთვის ვუსურვებ გამეჩრდგებს უკრაინელთა ერს. შემდეგ მიულოცეს ბაკმს პოლონელებმა, ზოგადოების სახელით, რომელსაც პოეტმაც მოკლე სიტყვითვე გასცა პასუხი. აგრეთვე მიულოცეს: ლატაშია საზოგადოებამ, ებრაელთა, საზოგადოებამ, სომხის „კაკო-მოკვარე“ საზოგადოებამ, ბერძენთა საზოგადოებამ, სომხის კულტურულმა კავშირმა, სახალხო უნივერსიტეტმა, ბაკმს ქართველ მუშათა წარმომადგენელმა, რომელმაც უსაყეფდროდ არ გაუშვა მგოსანი „ნიშადურში“ თანამშრომლობისთვის, ბაკმს ქართულ დრამატიულმა დასმა, მოლოროსიულმა დასმა, კრუჩინინის დასმა. სომხურმა დასმა, მაკაბიანთა დასმა „ინტეკი“-მ, „ალმის“ საზოგადოებამ; აგრეთვე პრესის წარმომადგენელნი: „ვასპანა“, „ბაკინსკოე ეხოსა“, თათრული გაზეთის „ტარაკესა“, „ბაზეოკესა“ და „ბაკინსკესა“, ბაკმს სტუდენტებმა და რკინის გზის ბუფეტებში მოსამსახურეთა წარმომადგენელნი.

დასასრულ, მგოსანმა მოკლე სიტყვით მიმართა საზოგადოებას.

დღესასწაულის პროგრამის მეორე განყოფილებას შეადგენდა მეორე მოკმედება „თამარ ცბილრისა.“, მაგრამ დროს უკანნლობისა გამო იგი აღარ შესდგა. მესამე განყოფილებაში ბ-ნ ვლადიმირსკის ლოტბარობით მგალობელთა გუნდმა შეასრულა რამდენიმე ქართული სიმღერა, რამაც ძლიერი ტაშის ცემა და გამეორება გამოიწვია. მშვენიერი იყო მხატვრის ფუნინის მიერ დადგმული ცოცხალი სურათი: „სიზმარი“. ბოლოს გაიმართა თვით მგოსნის მონაწილეობით ალოთეოზი. ამის შემდეგ მგოსანმა კიდევ მადლობა გადაუხადა დამსწრეთ და მიმართა სომხისა და ებრაელების წარმომადგენელთ.

ნაშუადღევეის პირველ საათზე დაეშვა ფარდა.

ალელი.

მიწის-ძვრა იტალიაში

სანინელი, გულ-შემზარავი უბედურება დაატყდა იტალიას. ამ დღესასწაულში მიწის-ძვრამ თითქმის მიწასთან გასწორია მთელი კუთხე შვეიერი იტალიისა. გაზეთებში ისეთი სურათეანი უბედურებისა, რომ უკრემლოდ მათი წაკითხვა შეუძლებელია.

უზარმაზარი ქალაქი მესსინა, სადაც 165,000 მცხოვრები იყო, ორ წუთში მიწასთან გასწორდა. ერთი ბგზეთის სტატეთი, მარტო ამ ქალაქში დაიღუპა 143 ათასი და გადარჩა მხოლოდ თორმეტი ათასი სული. შეიძლება ეს გაზვიადებული, იყოს, მაგრამ ნახეეარიც რომ იყოს დაღუპული, ტრაგედია მაინც განუზომელია. ის, რაც ქალაქში მიწის ძვრას დაარჩა, ზღვის ტალღამ შთანთქა. მკითხველი ვერც კი წარმოიდგენს, რა ტალღა იყო ეს ტალღა რომელმაც ქალაქის ნახეეარს გადაუარა. სამაღლეთ იგი 28 საეენი იყო... ამავე დროს რადგან ბეზი აფეთქდა, ცეცხლი მქონეარეებ-ნა, რაც ტალღებისაკენ ჩაქარო.

უბედურება, როგორც ეიცით, ღამე მოხდა. უკანენთი იდგა, ზეიმ ეკოის პირელად ასხადეთ და მხოლოდ ავარიდებული ცეცხლი აშუქებდა ქუჩებსა და მოედნებს, რომელზედაც თაეზარ-დაცემული გადარჩენილი ხალხი გარბოდა. უმრავლესობა პერანგის ამარა დარბოდა. ნანგრევებს ქვეშიდან ისმოდა კვნესა და ტირილი ხალხისა. არც ერთი შენობა მესსინაში არ გადარჩა. აღარ არის აღარც უნივერსიტეტი, აღარც ფოსტა-ტელეგრაფის შენობა, აღარც რკინის გზების სადგური. ხალხს გარდ დაიღუპნენ მოხეელენი, ჯარისკაცნი და სხვანი. ტელეგრაფსა და ტელეფონზე ასი კაციდან გადარჩა მხოლოდ ოთხი. ხალხი გარბოდა, მაგრამ თითონაც არ იცოდა სად. ბევრი სირბალიოს დროს გიიკლეტა.

ერთი დედაკაცი ასე აგვიწერს უბედურებას:

„ბნელი ღამე იდგა. ბევრნი. მოიულოდნელად გამოგვეცვიმა; ფედამიწა ინარეოდა, ეიდლებს ეაკა-ეაკა გაკეკნდა. ერთი წამიც და ეკრიე

საშინელის ხმაურობით ჩამოინგრა და ჩვენ ყველანი ნანგრევებთან ერთად შეორე ხანა ულიდან ძირს ჩავეცოდით. არ მახსოვს, ამის შემდეგ როგორ გავხენ ქუჩაში. საშინელი წვიმა ასხამდა. ზღვას ისეთი ღრიალი გამოეწყოდა, რომ არაფერი არ ისმოდა. ქუჩები სავსე იყო ნანგრევებით. ეყარა რკინები, ქვები, კარები, ფანჯები, მთელი ინვენები. ეკეზეში გამოვერკვეთ და დავინახე, რომ ხელში ჩემი ძუძუთი ბავშვი მეჭირა. მიეფოფხავდი ამ საკოლობაში, მაგრამ ყველგან ბარიადები შედგომოდა. როგორც იყო, ნაფოსდგურს მივედეწი, მაგრამ იქ წელამდე წყალში შეეტოკე და ალარ ვიცოდი, სად წასულიყავი. აქ ვიღაცამ შეტაცა ხელი და გარეთ ამოვედ. ოთრმე ეემის ბატონსაც გადაეყრჩნენ".

ამ უბედურებით ისარგებლეს მხოლოდ ავაზაკები და ბორიტმა კაცებმა. მეიერი მგლებივით დაძრწოდნენ ის საზიზღები და სძარცვნენ ყველას და ყველფერს. მეკიარ ხალხს ეჭიდნენ ბეკლებინან თითებს, საყურებიან ყურებს, ხდიდნენ ტანისამოსს.

მეესნინაზე ნაკლები უბედურება არც სხვა ქალაქებსა და სოფლებში მოხდა. ერთი ქალაქი, ოეკალ, სადაც ორმოცი ათასი მცხოვრები იყო (სწორედ ქუთაისის ტოლა) სულ ერთთან ალგეკილა დედ-მიწის ზურგიდან. ეს ქალაქი ზღვის ნაპრის მდებარეობდა. ამასაც ტალღა დასტაკეონა. მიწის ძერის შემდეგ ამ ქალაქში გაუჯაზანათ. ვეფი, ბეეერ უვლია, მაგრამ ქალაქის ნასახიც კი ვეღარ შეეკმნეკინა. ხალხი ამ ქალაქში ღრმა ძილში ყოფილა. მიწა იძრა და თვალის დახამხამებზე მთელი ქალაქი ნანგრევებად ქცეულა, ასე რომ გადაჩრენაზე ფიქრი ვერც კი მოეკუწრია ვინმეს.

ასევე პირშინდად დაიღუპა სხვა პატარა ქალაქები და სოფლები. იქ, სადაც წინად სოფლები, ბოლები, ფოროთხლის ხეები იყო, ეხლა გადაეკეთებინო ცარიელი ადგილებია.

ეს სიცილიაში. დიდი უბედურები მოხდა ავრეთვე კალაბრიაში, იქ დაზარალდა და დაიღუპა 23 ქალაქი და უთვალავი სოფელ.

კატანიაში ერთი პატარა ქალაქია, ბანინა. აქ ქალაქის ნანგრევებს ქვეშ ათი ათასი კაცი დამარხულა. ამავე კალაბრიაში თვრამეტი სოფელი გამქრალა სრულიად.

ვინ მოსთვლის ყველას! ერთი სიტყვით, უბედურება აუწერელია. ბეერგან ადგილ-მდებარეობაც შეცვლილა. სიცილიის მახლობლად ზღვაში არის კლდე ხარაპდა, რომელიც ჯერ ისევ ჰომბროსმა შეაქო. ეს კლდე ზღვაში დამდულა. ბეერგან ზღვა ამოწეულა.

მთელი იტალია დღეს ძაძით შეიმოსა. ყველგან დაიგიწეა პირადი დარდი და ვარამი და შეუფდა დაღუპულთა შელოსა და დამხარეს.

ნარკვევი

(ეკონომიურ-ფიზიოლოგიურ)

„რუსეთი ეფდ." დაბეჭდილია სრულიად რუსეთის ქალთა კრების მოწაწილეს და სულის ჩამდგმელ სამი ქალის წერილები. სამივე სხვა და სხვა მიმდინარეობის წარმომადგენელია, ამიტომ მათი შეხედულება ქალთა კრებაზე სულ სხვა და სხვა ნაირია. ერთი, ოლგა შაპირი სწერს:

ამ ბოდიო წლებში ქალთა იდეას დიდი ნაბიჯი წარსდგა წინ. კრებამ ქალ-მოაქმედების და ეკონომიკის კრდა, დიდი ეურადღება მიაქცია სხვა საკითხებსაც, ისე რომ ქალთა იდეა უფრო ეკიფრიოდეს, რაც ძალიან ბრწყინავს ბრძოლის და ბრძოლის დამოკიდებულების კრებასთან. კრებამ დაეწერეს სხვა და სხვა ბიდეები. ეკერ ბრძოლის ეკონომიკეკენდანი, დაეწერეს აკრეთვე ქალთა მოძრაობა ამ მოანალიზებულ ეკონომიკეკენ. დაეფიქრა რა ბოლეს სეკნეა შეეხოს საკითხს, ჩვენ, შეძლებისდაგვარად, ხედი შეეკეეკეთ ქალთა მოძრაობის ორ შეხედულების გაშარეკეკეს. მაგრამ ეკვიოდეს ეს სხვა, ვითომდა ჩვენ ეკინდოდეს შუა ქალები ჩამოეაშოროდა ბრძოლეტარეს ალისეულ მოძრაობას...

შემდეგ შაპირი ეხება საკითხს, სასურველია თუ არა, რომ მუშა ქალები და ინტელიგენტები შეეროდნენ. მსის აზრით, ეს არა თუ პრინციპიალურად შეუძლებელია, არამედ პრინციპიალურად სასურველიც არ არის. კრაბეე თითონ მუშა ქალებმა დაამტკიცეს ამის შეუძლებლობა, მათ სურთო სეკციების კრების შემდეგ თავი გაანებინონ კრებას. შაპირის სიტყვით, ასეთი ოფიციალური დამტკიცება შეერთების შეუძლებლობისა სასურველია. საკირო ყველამ შეეგნოს ეს შეუძლებლობა, მაშინ ყველა თავის ადგილზე იმეშეიებს და საერთო საქმე უფრო ჩქარის ნაბიჯით წავე წინაო. შაპირის აზრით მეორე შედეგი კრებისა ის არის, რომ ქალები დარწმუნდნენ გათანასწორების აუცილებლობასო. დასასრულ შაპირი სწერს:

ბრძოლ ბოდიტიკურ კამპაჯეკეს არ შეუძლიან ქალთა ეეფდების ადგეკენ. მაკრამ მაინც ამ კამპაჯეკეში დიდ ნაბიჯს ვხედავთ. რადგან ეს ბრძოლეპაიდერი ეკამპაჯეკეკ იქნება, მსოდდ ბრძოლეპის შეუძლიან დასთეკრნოს ეეფდებეკ ეს, რაც ქალებს ენ ეეფდეკთ, მინაფდან კი საჭირო, გაიზარდოს და ეკამრავდეს შეეტეუეფდი ქალების ეკრეკი. ამ სიტეეკეკით არ მსურს საბრძოლეფდან მოეეეფოდ ქალების ეკრეკ. ეს სიტეეკეკი ეკეფ ეეფ ეკეფ ეკეფ ეკ

სამხედრო წესების მოახლა. ეკვე გზეფილი, რომ ბერეფი იანერისაგან მოგვრარდა გაგზავნილი ეს ზოგიერთი ფფიციერი ნი სამხედრო წესების მაეიერ გაძლიერებული წესები შემოიღოსო. ეახეთი „ერეი“ ოუწყება, რომ მთავრობას დამზადებული აქვს ამის შესახებ ბრძანება. ბრძანებაში ჩამოთვლილია 42 აეგალი, სადაც სამხედრო და ანანასაკურებიო წესები გაძლიერებულ წესებად შეიცვლება. ამის შემდეგ ბრძანებაში ნათქვამია, რომ მთავრობა ეცდება მოხელეების ბიროკრატმენდებანი მოსპოსო. დასასრულ, ბრძანებაში ჩამოთვლილია ის კანონპროექტები, რომელთაც ეკუეეებინა მდგომარეობის ეკეეპლებებას ეცდილიეს მთავრობა. ბრძანებასთან ერთად გამოცხადდება სია იმ დათხოვნილ ადამინისტრაციის წარმომადგენლებისა, რომელთაც სხეა და სხეა ბიროკრატმენეებანი ჩაენიეს.

ეკალების გამსაუბრებელ სახელად მწიფოო კომისიაზე. მთავრობის მიერ დანიშნული სალიკვიდაციო კომისიას ეალეკინის გამსაუბრებელ სახელმწიფოო კომისიაზე კიდევ 150,000 მანეთის ქერდობა აეიმაუნია. წინად აემოწენილთან ერთად სულ იქნება 350,000 მანეთი.

სრულიად რუსეთის ქალთა კრება. 17 დეკემბერს პეტერბურგის ქალაქის გამგეეობაში აუარებელი ხალხის თანდასწრეთა დიაზერა სრულიად რუსეთის ქალთა კრება. ქალთა კრებას, სხვათა შორის, მიეეეია: ქალთა პოლიტიკური თანასწორობის, თეეიმპოთეკეოლებიში მონაწილეობის, ყოველეეი ორივე სქესის ბავშვების ერთიან სწავლების შესახებ ბუხოიოეეე

ბალოშები „პროვოდნიკისა“

პატენტ-მიღებული
საქართველო მთელ
ქვეყნიერობაზე

პირველი ადგილი უპირველეს სიმკვიდრით, და ზედმოხმარებულ ფასონის ცილიმაზით საჭონლის ლირსებით.
ეიმეველი თავმდებობა საჭონლის ხამაგალითო სიმტკიცისა და სიმაგრისა ყოველ წყვილზე

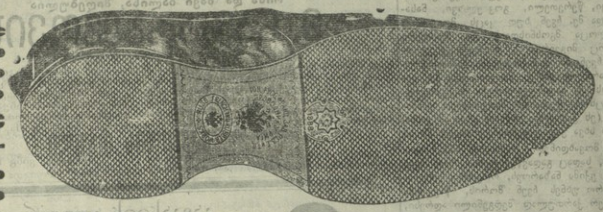

ბალოშები — ბალოშები

პროვოდნიკისა
წარმოებადგენლები მთელ კავკასიისთვის
მიუნხ და **ვეის**
ტფილისი და ბაქო.

1888

(50—5. 35)

პროვოდნიკის

ამზანაგობა
რიგაში

1888

სავაჭრიკო საწყობი ამიერ-კავკასიისთვის ტფილისში
ხოლოლაკის ქუჩა, № 4.

● იყიდება ნარდად და ცალოგით: ●

რეზინის, ქანაფის და სხვა მილები სხვა და სხვა საქმისთვის,
რეზინის ტექნიკური და ელექტრო-ტექნიკური ნაწარმოები და ფოტოგრაფიის კუთვნილებები,
რქის რეზინისა და ებონიტის ნაწარმოებები,
იზოლაციონი და საკაბელო კუთვნილებები,
რეზინის საქირურგიო და სამკურნალო ნაწარმოებები,
რეზინის სათამაშოები და ბურთები,
რეზინის საგალანტერეინო საქონელი,
საშლელი რეზინი „ხაილოს“ მარკისა

ცალობით ვაჭრობა დედა-მიწაზე საუკეთესო ბალოშების
„პროვოდნიკი“-სა

საალბიონერო საზოგადოება
გრამოფონი

მთავარი პანტორა
მოსკოვი
ტვერსკაია, 26.
განყოფილება:
ს.-პეტერბურგი
მარსოვ ველი, 14.

ტფილისი, გოლოვინის პროსპექტი, № 9, ტელეფონი № 69

◀ ურჩევს ყველას ▶

განყოფილებანი
ხარკოვი
ნიკოლოზის მოედანი, № 18.
ოდესა
ლიუბინსკაია ბრონ., სასდა კინოზანებასა.

მოქმაკალ დღესას

როგორც
სასარგებლო და თანა საუკეთესო მოლაპარაკე თავის ნაწარ

ნაულებისთვის,

მეოდროვე საზეიმარს მაშინებს ფირფიტებს მოლებისას

აპპარატები არის გასასყიდად სამ თუმნიანი და ფასი 75 კაპიეკიდან 3 მანეთამდე.

ეთასი ასალი რამ საუცოვოდ დამზადებული.

ჩვენი ბუშტრის საუკეთესოდ ქვემოდ მოგვყავს საუკეთესო ნომრები ჩვენ მიერ კავკასიელ არტისტთა და საზოგადოდ.

უფრო ძვირი ფირფიტები ერთ და ორთამდე და უფრო ძვირიც.

ფასდაღებულ სიმღერებისა. ეს სიმღერები შესრულებულია ბინ საყვარელ მომღერალთაგან.

ეთხოვთ ყველას, ყიდვის დროს ურადღება მიაქ

ციონ აქ დასატულ საქარხნო მარკას

TRADE MARK „GRAMMOPHON“

ერიდეთ სიყალბეს

სომხური სიმღერები:

ა. ს. კოსტანიანი (ნოსკ. ოპერის არტისტი) C. 2—12549 ეროუ
ბ. ბ. ამირჯანი (საიმპ. თეატ. არტ.) C. 2—12535 წყაროსთან
ბაგრატა ლუღუკზე აკომპ. C. 4—12413 ოსკან ანბერ
C. 4—12415 ერიეკ მიირიკ
პაპა მანუკა ანო და ერევან (ალექსანდროპოლელი მეზურნეები) C. 4—12428 მაჯალო
C. 4—12429 სარუნერ
ხორო სომ. სასულ. სემინარიისა C. 2—12519 ორ ეამ
C. 12604 სიროეის ქეზ ამარ
ხორო გ. ხ. მარტიროსიანის გამგ. C. 14667 ვერ პაიტენეა
ქ-ნი ანიკანუშ C. 3—13442 ბაიასტან
C. 3—13443 მი ლორ ბულბულ
ქ-ნი სოლოვიანი C. 3—13435 ხოვარენს, სომხ. რომან
C. 3—13437 არი იმ სოხან

ქართული სიმღერები:

ბ. ბაგრატა ლუღუკზე აკომპ. C. 4—12416 შეერ
C. 4—12417 ბარიაარალე
C. 4—12420 ბაიათი ჰაჯარ
ხორო ა. კავსაძის გამგეობით C. 14661 შეეკრათ
C. 14671 შვიდნი ძმანი გურკანელნი
C. 4—12447 ურმული
C. 14656 ხასან ბეგური
C. 14657 ვატარა სამართველო
C. 14658 ფერად ბინდი
C. 14665 გურული ცეკვა
სოლო ა. კავსაძისა
გურული ხორო

სპარსულ-თათრული სიმღერები:

ბ. სეიდი თარზე აკომპ. C. 12992 მაურ
C. 2—12500 შუსტარ
C. 2—12501 მირზა ჰუსეინ სეგი
ბ. მაჯიდ თარზე აკომპ. C. 4—12460 მირზა ჰუსეინ სეგი
C. 4—12462 ტასნიფ შუშელი
ბ. ბაგრატ ლუღუკზე აკომპ. C. 2—12508 შიკასტა ყარაბალი
C. 4—12425 ტასნიფი
ბ. მამედ-ეულიფ შუშელი C. 4—12463 ბიათი „ისფაჰან“
C. 19415 სეიგანი-ზაბული
C. 19417 გეოზალიფ სან სან ტასნიფ
M. 012204 ეირათი
ბ. მაშადი კაფარ ირანელი C. 2—12527 გიდეს
C. 2—12528 გესარ შუბამიფ.

(3—ხალ.—3)

ტაბა „ხინათლე“. დიდი ვანქის ქუჩა, № 12.